

POLTTAVA KYSYMYS -kampanjan tarina 2007–2015

**– miten kansanliike sai
Suomeen ilmastolain**

**POLTTAVA
KYSYMYS**

www.PolttavaKysymys.fi

Sisällys

Alkusanat	3
Ideasta toiminnaksi – Polttava Kysymys -kampanjan kasvutarina	4
Kampanjan toimijat	7
Kaduilla ja kabineteissa – kampanjan keinovalikoima	9
Kampanjakortein vaadittiin ilmastolakia	9
Lobbaamalla tuloksia	11
Tempauksilla näkyvyyttä ilmastolaille	12
Asiantuntijuus edellä materiaalin tuotannossa	17
Vaikuttaminen vuoden 2011 eduskuntavaalien alla ja hallitusneuvotteluissa	20
Asiallista viestintää	22
Ilmastolain säätämisen lyhyt historia	23
Lisätietoa Polttava Kysymys -kampanjasta	25

SUOMI SAI VUONNA 2015 oman kansallisen ilmastolakinsa. Siihen mennessä erilaisia päästöjen vähentämiseen tähtäviä ilmastolakeja oli säädetty muun muassa Britanniassa ja Meksikossa. Suomen ilmastolaki määrittää pitkän aikavälin päästövähennystavoitteen tälle ja tuleville hallituksille, vahvistaa asiantuntijaelimen eli ilmastopaneelin aseman sekä lisää Suomen ilmastopolitiikan avoimuutta.

Ilmastolaki ei kuitenkaan ole vain pykälää, vaan sen takaa löytyy Polttava Kysymys -kampanja: laaja kansanliike, järjestöjen ja tavallisten suomalaisten ponnistus ilmastomuutoksen torjumiseksi.

Tämä on Polttava Kysymys -kampanjan tarina vuodesta 2007 aina lain voimaantuloon saakka kesällä 2015. Kirjoittamiseen ovat osallistuneet useat Polttava Kysymys -kampanjassa vuosia eri tavoin toimineet vapaaehtoiset sekä kampanjalle työskennelleet kampanjakoordinaattorit. Kiitos tarinan koostamisesta, muistelemisesta ja arvokkaan analyysinne jakamisesta, **Meri Pukarinen**,

Laura Meller, Jonas Biström, Leena Kontinen, Anni Kiviranta, Jouko Jussila, Eija Kärkkäinen ja **Hanna Hakko** sekä monet muut, jotka annoitte kriittisiä kommentteja ja korjasitte muistimme vajavaisuuksia!

Olemme pyrkineet lyhyesti kokoamaan ilmastolain taipaleen osaksi lainsäädäntöä sekä Polttava Kysymys -kampanjan vaiheet. Emme halunneet kirjoittaa yksityiskohtaista historiikkaa, vaan nostaa esiin kampanjan etenemisen kannalta olennaiset vaiheet ja toimintatavat, onnistumiset ja vastoinkäymiset. Toivomme, että taipaleemme Suomen ilmastopolitiikan syövereissä kannustaa muitakin ryhtymään rohkeasti uusiin hankkeisiin ilmastomuutoksen torjumiseksi ja luottamaan siihen, että matkan varrella oppii. Toivomme, että tarinastamme välittyy kansalaisten valtaisa voima muuttaa asioita. Lievä hulluus ja sinnikkyys sekä jatkuva valmius oppia virheistään ovat kokemuksemme mukaan tärkeimmät voimavarat, kun kampanjoidaan maailman muuttamiseksi.

Antoisia lukuhetkiä,
Katja Hintikainen

Polttava Kysymys -kampanjan vapaaehtoinen 2008–2015.

IDEASTA TOIMINNAKSI

– Polttava Kysymys -kampanjan kasvutarina

BRITANNIASSA erittäin menestyksekkääksi osoittautunut ilmastolakikampanja *Big Ask* oli eurooppalaisen ilmastolakikampanjoinnin esikuva. Euroopan Maan ystävät (Friends of the Earth Europe, FoE) etsi kansallisia kampanjoita yhdistävää teemaa, ja ilmastolaki tunnistettiin tuolloin potentiaaliseksi yhteiseksi tavoitteeksi.

Kampanjoiden suunnittelu aloitettiin syksyllä 2007 Euroopan Maan ystävien kokoontumisessa *Big Happening* -tapahtumassa. Tuolloin myös suomalaisosallistujat innostuivat ilmastolaista ja ryhtyivät suunnittelemaan omaa, suomalaiseen toimintaympäristöön sopivaa ilmastolakikampanjaa. Suomen Polttava Kysymys -ilmastolakikampanja sekä muut eurooppalaiset sisarkampanjat käynnistyivätkin vuonna 2008.

Kansallisia ilmastolakikampanjoita oli käynnissä enimmillään lähes 20. Kullakin kansallisella kampanjalla oli vahvat omat piirteensä ja tapansa toimia. Kunkin maan poliittinen järjestelmä, tilanne sekä Maan ystävien paikallinen luonne vaikuttivat siihen, millaisia kampanjoita eri puolille Eurooppaa syntyi. Suomessa kampanja kasvoi verrattain suureksi ja kunnianhimoiseksi. Useissa maissa ajan myötä ilmastolakikampanjointi hiipuivat poliittisten tilanteiden pakottamina tai kansallisten järjestöjen keskittyessä muuhun toimintaan.

Kansainvälisyys ja yhteistyö Euroopan Maan ystävien kanssa oli tärkeää koko kampanjan ajan. Eurooppalaisen kattojärjestön taloudellinen ja strateginen tuki auttoi Suomen kampanjaa merkittävästi ylläpitämään toimintaa. Suomen Maan ystävät myös osallistui aktiivisesti eurooppalaiseen keskusteluun ja jakoi kokemuksiaan muiden kanssa.

Suomen Polttava Kysymys -kampanjan liikkeellelähdistä on kiittäminen muutamaa yksittäistä aktiivia, jotka osallistuivat Euroopan Maan ystävien tapaamiseen 2007. Polttava Kysymys ei olisi saanut alkuaan ilman yksittäisten aktiivien

alkuinnostusta ja rohkeutta lähteä toteuttamaan uutta ideaa vailla aiempaa kokemusta vastaavasta kampanjoinnista. Alkutaivalta kuvaa hyvin, että kampanjan strategian luonnostelu aloitettiin kolmen hengen kesken tyhjäan taulukkoon, johon sijoitettiin aikajanelle kampanjan askelmerkit päätavoitteesta alaspäin. Lähestymistapoja ja kampanjataktiikkaa lainattiin suoraan Iso-Britannian *Big Ask* -kampanjasta, joskin mallia piti myös soveltaa suomalaiseen toimintaympäristöön ja poliittiseen järjestelmään sekä huomattavasti pienempiin resurssiin.

Maan ystävien sisällä ei myöskään aina vallinnut yksimielisyys siitä, onko lakien ja poliittisten prosessien kautta vaikuttaminen järjestön hengen mukaista. Järjestö oli tuohon mennessä tunnettu ennen kaikkea ruohonjuuritason kansalaistoiminnasta. Toisaalta Maan ystävien suojissa aktiiveilla on ollut aina suuri vapaus toteuttaa erilaista toimintaa. Kun taustalla oli myös eurooppalaisen kattojärjestön tuki, ilmastolakikampanjaa oli mahdollista toteuttaa Maan ystävien nimissä näkemyseroista huolimatta.

Polttava Kysymys -kampanjan keskeisenä elementtinä oli pilkkoa kaukaiselta tuntuva päästövähennystavoite lyhyemmiksi jaksoiksi ja välitavoitteiksi. Toinen keskeinen elementti oli luoda sitovaa lainsäädäntöä, joka velvoittaa hallitukset toteuttamaan päästövähennyksiä. Hallitusten oli helppo puhua vuoden 2050 ilmastotavoitteesta, koska se tuntui kaukaiselta eikä siirtynyt toiminnaksi vallitsevalla hallituskaudella. Kampanjassa vuosittaiset päästövähennystavoitteet nähtiin keinona torjua hitautta ja velvoittaa hallitukset mahdollisimman varhaisiin, tasaisesti eteneviin ja sitoviin päästövähennyksiin. Laki nähtiin työkaluna myös vähentää ilmastopolitiikan ailahtelua sen mukaan, mitkä puolueet milloinkin olivat hallitusvastuussa.

Kampanja tukeutui parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon valitessaan vuosille

2020 ja 2050 tavoiteltavia päästövähennysprosentteja. Numeeristen tavoitteiden kirjaaminen lakitekstiin otettiin kampanjan tavoitteeksi, jotta laki olisi mahdollisimman vahva. Myöhemmin välitavoitteiden numeerisista kirjauksista luovuttiin, mutta edelleen lakiin vaadittiin pitkän aikavälin tavoitteen kirjaamista vuoteen 2050 tähdäten sekä päästövähennyspolkua, joka määrittäisi etenemisen tahdin. Lopulliseen lakiin kirjattiinkin päästövähennystavoite, jonka mukaan Suomen on vähennettävä päästöjään 80 prosenttia vuoteen 2050 mennessä vuoden 1990 päästötasoon nähden.

Kampanjan strategian muotoilu perustui SMART-lähestymistapaan. Lyhyesti SMART-ajattelu perustuu siihen, että kampanjan tavoitteen on oltava tarkka (specific), mitattava (measurable), saavutettavissa (attainable), relevantti käsillä olevan ongelman kannalta (relevant) sekä aikataulutettu (time-bound). Kampanjalle muotoiltiin selkeä tavoite, jonka saavuttaminen olisi kenties haastavaa, mutta mahdollista ja todennettavissa. Samalla ilmastolailla haluttiin tarjota yksi relevantti ja konkreettinen tapa puuttua ilmastonmuutokseen. Kampanjalle laadittiin

myös aikataulu. Kampanjan tavoitetta ja aikataulua on vuosien varrella jouduttu muokkaamaan ja päivittämään, mutta pohjalla on koko ajan säilynyt perusidea saada Suomeen ilmastolaki, joka velvoittaa kaikki tulevat hallitukset toimimaan päästöjen vähentämiseksi ja seuraamaan toimien vaikutuksia.

Polttavan Kysymyksen ensimmäinen tehtävä oli saada ajatus ilmastolaista ylipäättään esiin ja tutuksi. Kampanja toi suomalaiseseen poliittiseen keskusteluun täysin uuden ja ennalta tuntemattoman käsitteen ja ratkaisuehdotuksen. Koska ajatus ilmastolaista oli uusi poliittisella kentällä, alkuvaiheen kampanjoinnissa pääroolissa oli idean tutuksi tekeminen niin poliittisille päättäjille kuin kansalaisille. Asetelma, jossa keskusteluun tuotiin täysin uusi konsepti, auttoi kampanjaa myös määrittelemään ilmastolain sisältöä. Kampanjan ei tarvinnut muuttaa olemassa olevia käsityksiä, vaan pystyi luomaan uusia.

Tärkeä osa kampanjan aloitusta olivat vierailut Maan ystävien paikallisryhmissä ympäri Suo-

Lumiukot mainostivat uuden kampanjan avausta helmikuussa 2008 pitkin Helsingin katuja.

mea. Näillä vierailuilla kampanjan alullepanijat innostivat paikallisryhmät mukaan kampanjaan ja saivat mukaan myös uusia ilmastotoiminnasta kiinnostuneita kansalaisia.

Alunperin kampanjan tavoitteena oli saattaa laki voimaan vuonna 2010. Matkan varrella suomalainen poliittisen järjestelmän pelisäännöt tulivat karvaasti koetuiksi; kampanja joutui toteamaan, että on lähes mahdotonta saada läpi asioita, joita ei ole kirjattu hallitusohjelmaan. Koska silloinen hallitus oli valittu jo 2007 ja hallitusohjelma lukkoonlyöty, kampanjassa ymmärrettiin, että vaikuttamista oli kohdennettava seuraavaan hallitusohjelmaan. Samalla saatiin oppia, että uuden ajatuksen tuominen poliittiselle kentälle ja uskottavan maineen luominen on pitkälinen prosessi, joka ei onnistu hetkessä.

Merkittävä onnistuminen saavutettiin vuoden 2011 eduskuntavaaleissa, kun ilmastolaki päättyi hallitusohjelmaan. Viimeistään tässä vaiheessa

voitiin todeta poliitikkojen ottaneen ilmastolain omakseen ja yhdeksi relevantiksi vaihtoehdoksi ilmastomuutoksen ratkaisemiseksi. Hallituseuvottelujen aikaan tärkeässä roolissa olivat Vihreät ja kampanjan hyvä yhteistyösuhde heidän kanssaan. Merkittävää oli, että Vihreiden lisäksi julkisen tukensa laille olivat antaneet Sosialidemokraatit ja Vasemmistoliitto. Kaikki nämä kolme puoluetta päätyivät **Jyrki Kataisen** hallitukseen, mikä tasoitti ilmastolakia koskeneen kirjauksen tietä osaksi hallitusohjelmaa.

Tämän jälkeen Polttava Kysymys keskittyi pääasiassa kampanjoimaan lain sisältöön vaikuttaakseen, mikä tarkoitti etenkin vahvaa asiantuntijatyötä ja suoraa poliittista vaikuttamista. Kansalaisten osallistumisella, kuten tempauksilla ja suorilla yhteydenotoilla päättäjiin oli kuitenkin roolinsa aina ilmastolain hyväksymiseen asti.

Vuoden 2011 eduskuntavaalien alla kampanja tapasi eduskuntapuolueiden edustajia ja pyrki vaikuttamaan siihen, että seuraavassa hallitusohjelmassa sitouduttaisiin ilmastolain säätämiseen. Kampanjakoordinaattori Pia Pässilä luovuttaa kampanjan materiaalit kokouksen Sampsu Katajalle.

KAMPANJAN TOIMIJAT

POLTTAVA KYSYMYS -KAMPANJAN ohjaus toimi Maan ystävät ry:n alla. Mukana työssä oli laaja koalitio, johon kuului lopulta 34 kumppanijärjestöä ja -organisaatiota. Pääasiassa kampanjan toiminta perustui kuitenkin vapaaehtoistyölle. Vapaaehtoiset toimivat kampanjassa moninaisissa rooleissa. Osa kampanjan vapaaehtoisista toimi osana paikallisryhmiä ja järjesti tempauksia, keräsi ilmastolain kannatuskortteja oman alueensa kansanedustajille ja teki mediatyötä paikallistasolla. Osa taas aktivoitui erityisissä työryhmissä esimerkiksi lobbaukseen tai tempauksiin liittyen. Ohjausryhmän ja paikallisryhmien vapaaehtoiset ovat olleet erityisen sitoutuneita ja tehneet pitkäkestoisesti työtä ilmastolain puolesta. Lisäksi kampanja sai etenkin asiantuntijatukea ja konsultaatiota ilmastotutkijoilta sekä lakiasiantuntijoilta.

Kampanjan parissa toimi useita ihmisiä vuosikausia. Monille sitoutumisen motiivina on ollut se, että oman roolin merkitys on tunnistettu. Pienin resurssein toteutetussa vaikuttamiskampanjassa jokaisen panos on korvaamattoman arvokas ja vapaaehtoiset myös tiesivät tämän. Samalla kampanjan selkeä tavoite viehätti monia. Poliittisen vaikuttamisen omakohtainen kokeminen ja tekemällä oppiminen innosti aktiiveja. Suomessa on vain harvoja järjestöjä, jotka tarjoavat vapaaehtoisilleen mahdollisuuden tavata kansanedustajia ja tehdä suoraa poliittista vaikuttamistyötä.

Ohjausryhmä vastasi kampanjan päätöksenteosta ja toiminnan suunnittelusta. Ohjausryhmä koostui kampanjan palkatusta työntekijästä sekä vapaaehtoisista. Kampanjan ohjausryhmään koottiin alkuvaiheessa ihmisiä omista tuttavapiireistä. Maan ystävien sisällä toiminut ilmastotoiminnasta kiinnostunut joukko muodosti pohjan ensimmäiselle ohjausryhmälle. Myöhemmin ohjausryhmään valittiin ihmisiä kampanjan kasvavasta aktiivijoukosta. Ohjausryhmän kokoonpanossa pyrittiin huomioimaan myös valtakunnallisuus. Toiminnan vakiinnuttua ohjausryhmän kokoonpanosta päätti vuosittain keväällä Maan ystävien ilmastokampanjan kampanjatapaaminen.

Ohjausryhmä kokoontui säännöllisesti päivän mittaisiin tapaamisiin. Tiuhimmillaan kokouksia järjestettiin kerran kuussa ja lakivalmistelun ollessa kiihkeimmillään analyysiä hallituksen ja eduskunnan toimista koottiin lisäksi puhelimitse kokousten välillä. Ohjausryhmän vastuisiin kuului kampanjan strateginen suunnittelu, poliittisten linjausten tekeminen ja niihin liittyvän sisällön tuottaminen, toimintaympäristön analyysi ja kampanjan rahoituksesta huolehtiminen. Kampanjan ohjausryhmä pyrki pitämään rahoitusta koko ajan sillä tasolla, että voitiin palkata koko- tai osa-aikainen kampanjakoordinaattori.

Pääkaupunkiseudulla ohjausryhmän jäsenet myös vastasivat pitkälti toiminnan toteutuksesta. Joitakin osa-alueita, kuten tempausjärjestelyitä, hoitivat myös muut vapaaehtoistoimijat. Helsingin ulkopuolella toimintaa toteuttivat paikallisryhmien vapaaehtoiset.

Työntekijä koettiin erittäin tarpeelliseksi toimintaa ylläpitäväksi ja terävöittäväksi voimavaraksi. Työntekijän mahdollisuus toimia virka-aikaan vapaaehtoisten ollessa töissä tai opinnoissa helpotti arkea huomattavasti. Kampanja toimi muutamaan otteeseen lyhyen aikaa ilman palkattua työvoimaa. Noina aikoina ohjausryhmän vapaaehtoiset kantoivat enemmän vastuuta kampanjan arjen pyörittämisestä.

Työntekijän tehtäviin kuului mm. vaikuttamistyö ja yhteydenpito päätöksentekijöihin, virkakuntaan, kampanjakoalition järjestöihin ja muihin sidosryhmiin sekä osallistuminen erilaisiin ilmasto- ja energiapolitiikan tilaisuuksiin ja julkiseen keskusteluun, poliittisen vaikuttamistyön sisältöjen ja strategian suunnittelu ja päätöksenteko yhdessä kampanjan ohjausryhmän kanssa.

Kampanjan alkuvuosina 2008–2011 toiminnassa oli useita **paikallisryhmiä**, jotka vastasivat ilmastolakiin liittyvien tilaisuuksien järjestämisestä omalla alueellaan sekä pitivät yhteyttä oman vaalipiirinsä kansanedustajiin. Ryhmät toimivat täysin vapaaehtoisvoimin, ja ne saivat

tukea ja ohjausta kampanjan palkatulta työntekijältä ja ohjausryhmältä. Ilman paikallisryhmiä valtakunnallisen kampanjan toteuttaminen olisi ollut mahdotonta. Etenkin kampanjan alussa vuosina 2008–2010, kun keskiössä oli ilmastonlain idean tunnetuksi tekeminen ja tarvittiin laaja kansalaisten tuki ilmastolaille, paikallisryhmien työ oli olennaisen tärkeää. Myöhemmin, kun kampanjan fokus siirtyi lain täsmällisen sisällön lobbaukseen ja poliittiseen vaikuttamistyöhön eduskunnassa ja virkamiesten keskuudessa, paikallisryhmien rooli väheni. Kampanjan ohjausryhmä ei myöskään kyennyt enää entiseen tapaan tukemaan paikallisryhmiä, vaan voimavarat keskitettiin tietoisesti lobbaukseen ja vaikuttamistyöhön pääkaupungissa.

Laaja **kampanjakoalitio** oli tavoitteena alusta saakka. Malli oli tuttu Britanniaista, jossa ilmastolain menestyksen yhtenä salaisuutena pidettiin laajaa yhteiskunnallista tukea. Ensi alkuun lähestyttiin ilmeisimpiä yhteistyötahoja, muun muassa muita ympäristöjärjestöjä. Ylioppilaskunnat ja poliittiset nuorisjärjestöt kutsuttiin myös mukaan. Poliittisten järjestöjen kanssa tosin haluttiin olla erityisen varovaisia, jotta hanke ei leimaantuisia liikaa mihinkään poliittiseen ryhmittymään. Lopulta ympäristöjärjestöjen rinnalla ilmastolakia ajoivat myös kehitys yhteistyö- ja lapsijärjestöt, opiskelijajyhdistykset ja muutama yritysmaailman taho.

Maan ystävät järjesti kampanjakoalitiolle yhteisiä tapaamisia, joissa käytiin läpi lain etenemistä ja kampanjan toimintaa. Koalitiolle viestittiin myös sähköpostitse kampanjan etenemisestä. Suurempien kampanjatapahtumien ja -tempausten yhteydessä pyrittiin nostamaan esiin koalition laajuutta ja näinä hetkinä laajin joukko kumppaneita osallistui myös konkreettiseen toimintaan. Kumppanit osallistuivat taloudellisesti kampanjan toiminnan ylläpitämiseen. Lisäksi osa kumppanijärjestöistä tarjosi ajoittain työntekijäresurssia avuksi esimerkiksi lobbaukseen, asiantuntijatyöhön ja viestintään. Laajassa koalitionossa osa kumppaneista oli mukana kampanjassa hyvin aktiivisesti, osa oli mukana tukemassa vain harvemmin itse toimintaan osallistuen.

Varsinaisen Polttava Kysymys -kampanjakoalition rinnalla ilmasto- ja ympäristöjärjestöt

muodostivat myös erillisen ilmastokoordinaattoryhmän. Tässä ryhmässä keskusteltiin yleisesti kaikesta ilmastovaikuttamisesta Suomessa. Areena oli tärkeä myös ilmastolakiin liittyvän tiedon jakamisen ja yhteistyön suunnittelun kannalta.

Poliittisen vaikuttamistyön kampanjoinnille **rahoituksen** hankkiminen kotimaisista lähteistä osoittautui erittäin vaikeaksi. Kampanjan perusrahoitus tulikin eurooppalaisista lähteistä. Euroopan Maan ystävien hankkima ja uudelleen jakama säätiörahoitus oli kampanjan tärkein rahoituslähde. Lisäksi Suomesta hankittiin erilaisia pienempiä projektiavustuksia joihin kampanjan osa-alueisiin kuten koulutusten järjestämiseen. Ilman Euroopan tason rahoitusta kampanjan toteuttaminen näinkin suurena olisi ollut mahdotonta. Suurimpia menoeriä kampanjassa olivat koko- tai osa-aikaisen kampanjakoordinaattorin palkkakulut sekä suurten tapahtumien järjestäminen, esimerkiksi Ihmistulva-tapahtuma.

KADUILLA JA KABINETEISSA – KAMPANJAN KEINOVALIKOIMA

Kampanjakortein vaadittiin ilmastolakia

KAMPANJAN ALKUVAIHEESSA oli tarve osoittaa kansanedustajille, että hankkeella on vahva tuki tavallisten kansalaisten keskuudessa. Tämän viestin välittämiseksi kampanja keräsi kansanedustajille henkilökohtaisesti osoitettuja postikortteja. Idea kortteihin tuli Englannin, Walesin ja Pohjois-Irlannin Maan ystävien ilmastolakikampanjoista. Ideana oli, että ihmiset kohdistivat allekirjoittamansa kortin oman vaalipiirinsä kansanedustajalle osoittaen näin, että asia kiinnostaa edustajan omia äänestäjiä. Kortissa kansanedustajia kannustettiin säätämään Suomeen ilmastolaki.

Kortteja ryhdyttiin keräämään heti kampanjan lanseeraamisen yhteydessä helmikuussa 2008,

ja esimerkiksi Helsingissä Polttavan Kysymyksen paikallisryhmä keräsi kortteja kadulla viikottain kevään 2008. Paikallisryhmät eri puolilla maata keräsivät kortteja kaduilla, tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Myös osa kampanjakoalitiioon kuuluneista organisaatioista keräsi kortteja. Yhteensä kansanedustajille toimitettiin kampanjan aikana yli 40 000 ilmastolakia vaativaa korttia.

Kortit saavuttivat kansanedustajien huomion tehokkaasti ja usea edustaja mainitsi työpöydälleen ilmestyneet korttiniput puhuessaan lain eduskuntakäsittelyissä vuosia myöhemmin. Kansalaisten yhteydenotot toivat ilmastolain konkreettisesti kansanedustajien työpöydille.

Postia eduskuntaan! Kampanjakortteja kerättiin kansanedustajille ympäri Suomen yhteensä reilut 40 000 kappaletta. Yksi kampanjan pitkäaikaisimmista aktiiveista Laura Meller näyttää mallia.

Kortit olivat kampanjan vapaaehtoisille helppo tapa lähestyä ihmisiä kadulla ja kertoa kampanjasta ja ilmastolaista. Kadulla kampanjoiminen oli toisaalta työläs toimintamuoto, mutta myös tehokas ja vapaaehtoisille sopiva tapa lähestyä ihmisiä asian tiimoilta. Paikallisryhmien vapaaehtoisille korttien kerääminen oli yksinkertainen ja mitattavissa oleva tapa seurata oman toiminnan edistymistä. Kansalaisille kortit olivat ensimmäinen askel osallistua kampanjaan. Kampanjan verkko-

sivuilla tarjottiin mahdollisuus myös sähköisen kortin lähettämiseen, mutta paperisten korttien osuus ja vaikuttavuus oli selvästi suurempi.

Kampanjan loppuvaiheessa kortteja ei enää kerätty, vaan vaikuttamistyössä panostettiin kansanedustajien kontaktointiin tapaamisten ja sähköpostin välityksellä. Lisäksi kansanedustajille tarjottiin tietoa erilaisten taustaselvitysten ja muistioiden muodossa.

Lobbaamalla tuloksia

LOBBAAMINEN on ollut koko kampanjan ajan keskeisin vaikuttamisen tapa. Ministerien, kansanedustajien ja virkamiesten kanssa käytyjä keskusteluja pidettiin tehokkaana vaikuttamisen tapana, ja kampanjan edetessä tämä näkemys sai jatkuvasti vahvistusta kokemusten karttuessa. Lobbaustoimintaa kohdennettiin eri tahoihin kampanjan edetessä sen mukaan, miten poliittinen prosessi ja lain valmistelu eteni.

Aivan kampanjan alkuvaiheessa keskityttiin tapaamaan niitä kansanedustajia, joiden myötmielisyydestä ilmastolaille oltiin kohtuullisen varmoja. Myötmielisten kansanedustajien tapaamisella kehitettiin kokemattomien kampanja-aktiivien lobbaustaitoja sekä saatiin arvokkaita vinkkejä jatkoon. Kuitenkin koko eduskunnan tuen saamista tavoiteltiin ja ennen pitkää lobbaus kohdistui kansanedustajiin yli puoluerajojen. Alkuvaiheen lobbaaminen oli lähinnä uuden idean markkinointia ja tuen keräämistä ajatukselle ilmastolaista. Polttava Kysymys -kampanjan verkkosivuilla pidettiin esillä listaa niistä kansanedustajista, jotka olivat ilmoittaneet tukevuksa lakia. Listaa pyrittiin aktiivisesti kasvattamaan ja samalla saamaan ilmastolaille mahdollisimman laaja julkinen tuki heti kampanjan alkuvaiheessa.

Lobbausta tehtiin jatkuvasti; kiihkeimmillään kansanedustajatapaamisia oli useita viikossa. Jotta lobbaustoiminta saatiin pienillä resursseilla toteutettua, kansanedustajia tapaavien kansalaisaktiivien joukkoa kasvatettiin ja koulutettiin säännöllisesti ja määrätietoisesti. Kampanja järjesti koulutusta vapaaehtoisille sekä vertaistapaamisia lobbaamisen suunnittelua ja kokemusten jakamista varten. Kampanja tuotti myös lobbaamiseen tarvittavia taustamuistioita ja muuta materiaalia kansalaislobbareiden tueksi.

Kampanjan lobbauskohdeet tarkentuivat jatkuvasti matkan varrella toimijoiden osaamisen ja prosessin etenemisen myötä. Kun ilmastolaki eteni hallituksen käsittelyyn, pyrki kampanja tapaamaan asiasta vastannutta energia- ja ilmasto-politiikan ministerityöryhmää, sen avustajia sekä valmistelussa mukana ollutta virkamieskuntaa.

Valmisteluprosessiin kuului myös virallisia kuulemisia, kuten ministeriöiden järjestämiä sidosryhmäseminaareja ja -tapaamisia, joihin kampanjan toimijat ja kumppanit osallistuivat ahkerasti.

Kun hallituksen esitys ilmastolaiksi valmistui ja annettiin eduskunnan käsittelyyn, palasi myös lobbaamisen pääpaino takaisin kansanedustajiin.

Lobbaamisen ohella puolueisiin pidettiin yhteyttä myös leikkimielisemmin menetelmin. Polttava Kysymys -kampanjan pingviinit vierailivat keväällä 2012 vihreiden ja sosialidemokraattien puoluekokouksissa. Vihreiden Ville Niinistö ja demareiden Mikael Jungner Jonas Biströmin ja Kaisa-Reeta Koskisen kainalossa.

Loppuvaiheessa kampanjan toimijat tapasivat etenkin lakia käsitelleissä valiokunnissa istuneita kansanedustajia varmistaakseen heidän tukensa ja torjuakseen lakiin liittyneitä ennakkoluuloja ja väärinkäsityksiä.

Kampanjan aikana lobbaamiseen ja poliittiseen vaikuttamistyöhön koulutettiin suuri joukko vapaaehtoisia. Ihmisiä rohkaistiin näkemään lobbaaminen luonnollisena osana poliittista vaikuttamista, joka ei ole rajattu vain etujärjestöille tai lobbaamisen ammattilaisille. Loppuvaiheessa lobbaamiseen keskittyminen kuitenkin myös ra-

joitti laajempaa kansalaisten osallistumista kampanjaan. Lakiprosessin edettyä vaiheeseen, jossa huomio kiinnittyi lähinnä lain yksityiskohtaiseen sisältöön, vaati se myös vapaaehtoisilta yksityiskohtaisempaa perehtymistä. Tästä huolimatta vapaaehtoisesti toimineiden lobbareiden ydinjoukko toimi kampanjan loppuun saakka. Aktiivien kokemukset lobbaamisesta olivat myönteisiä ja monille kokemus opetti paljon yhteiskunnan ja politiikan pelisäännöistä sekä rohkaisi aktiiviseen kansalaisuuteen myös kampanjan päätyttyä.

Tempauksilla näkyvyyttä ilmastolaille

POLTtava KYSYMYS -KAMPANJA järjesti isompia tai pienempiä tempauksia noin neljä kertaa vuodessa. Tempaukset olivat keino ylläpitää keskustelua mediassa ja kansanedustajien piirissä. Tempaukset ovat tukeneet poliittista vaikuttamista, tehneet kampanjan vaatimuksia näkyviksi ja antaneet aktivisteille toimintamahdollisuuksia sekä houkutelleet mukaan lisää aktiiveja. Hyvin ajoitettujen tempausten yhdistäminen poliittiseen vaikuttamistyöhön on ollut yksi Polttavan Kysymyksen onnistumisen tärkeä tukipilari.

Vuosittain toistuvien tempausten luoma jatkuvuus koettiin tärkeäksi tavaksi ylläpitää

keskustelua ja viestiä päättäjille, että kampanja seuraa tiiviisti heidän työtään ilmastolain parissa. Tämän vuoksi joka keväällä järjestettiin lumiukojen toimintapäivä. Perinteeksi muodostui myös syystempaus eduskuntatalolla, jossa kampanja toivotti kansanedustajat tervetulleeksi takaisin kesälomilta. Tempausten sisältö, viesti ja näyttävyyden vaihteli tilanteen mukaan. Pääosin tempaukset tuotettiin hyvin pienellä budjetilla, mutta jatkuvuus toi uskottavuutta viestille ja muistutti kansanedustajia vuodesta toiseen ilmastolaki-kampanjan olemassaolosta.

Kampanjan aikana opittiin paljon tempaus-

Syksyllä 2010 kesälomilta palaavia kansanedustajia odotti rakennustyömaa, jolla korjauksen kohteena oli Suomen ilmastopolitiikka. Samaan aikaan Polttava Kysymys -kampanjan kansanlaislobbarit tapasivat noin 80 kansanedustajaa eduskunnan tiloissa ja puhuivat heille ilmastolaista.

Kahden lumiukon voimin toteutettu tempaus Eduskuntatalolla sai pienellä vaivalla huomiota, kun kuva lumiukoista päätyi useissa medioissa ilmastoneuvottelujen kuvituskuvaiksi. Tempauksessa ajoitus oli olennainen. Kansainväliset ilmastoneuvottelut olivat alkaneet ja lehdistö kirjoitti niistä. Polttava Kysymys -kampanjan lumiukot tarjosivat hauskaa kuvitusta ja kotimaisen näkökulman uutisointiin.

ten järjestämisestä. Osa tempauksista onnistui toisia huonommin siinä mielessä, että saavutettu huomio ei vastannut tempauksiin käytettyä työmäärää. Koska tempausten järjestäminen on usein työlästä ja vaatii niin taloudellisia resursseja kuin vapaaehtoisten työpanosta, niiden järjestämisestä harkittiin huolellisesti etenkin kampanjan loppuvaiheessa. Kampanjan toimijat oppivat pohtimaan niiden tavoitteet ja viestit entistä tarkemmin. Hauskoistakin ideoista oli osattava luopua, jos ne eivät vieneet tehokkaasti kohti kampanjan tavoitetta. Samalla todettiin, että tehokkainta on tehdä jotakin suurta ja näyttävää, kuten Ihmistulva-tapahtuma tai käyttää voimavaroja pieneen mutta kekseliääseen ideaan. Olemassa olevan mediaikkunan hyödyntäminen tai oman asian yhdistäminen olemassa olevaan julkisen keskustelun aiheeseen tuotti oikein ajoitettuna kustannustehokkaasti hyviä tuloksia.

Tempausten käytännön toteutuksesta huolehtivat pääasiassa kampanjan vapaaehtoiset. Paikallisyhdytöt toteuttivat tempauksia omilla paikkakun-

nillaan, niin kauan kuin paikallisryhmätoiminta oli aktiivista. Lumiukkotempaus säilyi kampanjan loppuun saakka konseptina, jota toteutettiin vuosittain eri puolilla Suomea. Ohjausryhmä laati tempauksen tavoitteet ja konseptin ja pyrki varmistamaan, että tempaukset noudattaisivat yhteistä konseptia ja viestiä. Työntekijä tai ohjausryhmä koordinoi, ohjeisti ja tuki vapaaehtoisia tempausten toteuttamisessa.

Etenkin kampanjan loppuvuosina pääasiassa Helsingissä järjestettyjen tempausten toteutuksesta vastasi tarkoitukseen perustettu työryhmä. Pieni työryhmä koettiin tehokkaaksi ratkaisuksi. Tiedonkulku oli nopeaa ja näin koko ohjausryhmän aika ei kulunut yksityiskohtien hiomiseen ja valmisteluun.

Kampanjan viimeinen tempaus järjestettiin eduskuntatalon edustalla 25.2.2015 juuri ennen ilmastolain ensimmäistä eduskuntakäsittelyä.

Alla muutamia esimerkkejä kampanjan tempauksista.

POLTTAVA KYSYMYS -kampanjan suurin yksittäinen tapahtuma Ihmistulva järjestettiin loppukesästä 2009 Helsingin keskustassa. Tuolloin reilun vuoden käynnissä ollut kampanja kaipasi piristysruisketta ja suurta, uskottavasti tuotettua tapahtumaa ilmastolain pinnalla pitämiseksi sekä kampanjakolitiikan ja vapaaehtoisten motivoimiseksi.

Ihmistulva-tapahtumalla tavoitteena oli myös luoda painetta kansainvälisiä ilmastoneuvotteluja ajatellen. Ihmistulva-tapahtuma koostui konsertista Rautatienkadulla, jossa esiintyi eturivin artisteja ja pidettiin puheita. Yhteisen juhlan jälkeen kulkue kiersi Helsingin kaduilla ja päättyi lopulta eduskuntatalon eteen. Eduskuntatalolla tapahtuman loppuhuipentumana ihmismassa muodosti vaatimuksensa ilmastolaille ilmakuvaa varten.

Tapahtuma on edelleen Suomen suurin ilmastotapahtuma ja se saavutti suurta mediahuomiota.

Kansanedustajille tapahtuman viesti ilmastolaikaa kannattavasta laajasta suomalaisten joukosta levisi sekä konkreettisenä väkijoukkona eduskuntatalon portailla että median kautta. Samalla suuri massatapahtuma osaltaan kasvatti kampanjan uskottavuutta niin kansalaisten, median kuin päättäjienkin silmissä.

Kampanjan toimijoille tapahtuma oli tärkeä osoitus siitä, että ilmastolailla oli laaja tuki ja tuhansien ihmisten kokoontuminen eduskuntatalolle loi uskoa kampanjaan ja innosti vapaaehtoisia. Tapahtuman merkityksestä kertoo muun muassa se, kuinka kampanjan aktiiveille massatapahtuma on ollut tapahtuma, jota edelleenkin muistellaan usein.

Kansalaisten aktivoimisen kannalta tärkeää oli Ihmistulva-tempauksen yhteyteen rakennetut erilaiset mahdollisuudet osallistua tapahtuman järjestelyihin sekä koulutus heti tapahtuman jälkeen. Valmisteluihin saattoi tulla mukaan valitsemalla valmiista toimintapaketeista itselleen sopivan. Heti tempauksen jälkeen järjestetty koulutus toi tapahtumasta innostuneet ihmiset mukaan kampanjaan ja tarjosi lisätietoa aiheesta.

Ihmistulva oli kampanjan selkeästi suurin ja näyttävien tapahtuma. Minifestari Rautatienkadulla ja Helsingin keskustan kautta kulkenut kulkue huipentui Eduskuntatalon portaalle, missä tuhannet sinisin sadeviitoin ja valkoisin sateenvarjoin sonnustautuneet kansalaiset ilmaisivat viestinsä päättäjille.

Tervetuloa Ihmistulvaan!

Ihmistulva järjestetään 100 päivää ennen Kööpenhaminan ilmastokokouksen ralkaisun hetkeä, jotta päättäjämme heräisivät. Valtaosa suomalaisista on huolissaan ilmastosta, mutta Suomen politiikassa lämmä ei näy. Ilmatieteen mukaan teollisuusmailla tarvitaan 40 % päästövähennykset vuoteen 2020 mennessä, mutta Suomi on sitoutunut vain 5-10% vähennyksiin. Jos kaikki maat käyvät vastaavin kotimaisin sitoumuksin neuvottelepyttään Kööpenhaminassa, kattavaa ja oikeudenmukaista kansainvälistä ilmastopöytästä ei synny.

Suomi voi kantaa vastuunsa aloittamalla ilmastolaki prosessin. Vuosittaisiin ilmatieteen kansainvälisessä oleviin päästövähennyksiin velvoittava laki osoittaa sitä suuresti edistyneitä, mitä kolmiplaneetan elinkelpoisena pitämiseksi nyt tarvitaan.

Kiitos, että olet mukana vaatimassa ilmaston muutosta Suomen politiikkaan!

TOIMIKAN

- 1) Osaillitu Ihmistulva-kulkueseen sadeviitan keräil
- 2) Vaadi ilmastolakiä kansanedustajiltasi: läytä postikortti Ihmistulva-tapahtumassa tai osallistua www.PolttavaKysymys.fi
- 3) Tule ilmastovaihtamien koulutukseen sunnuntaina 4.9. klo 10-14.

Ihmistulva vyöryy kaupungin tuoden mukanaan ilmastokyllin, herkköistä ruokaa, ilmastotietoa, löistobändejä ja ensinäkymänsä Ihmistulva-kulkueseen.

klo 12.15 **Herra Heinämäen lato-orkesteri**
klo 13.15 **Reino Nordin**
klo 13.45 **IHMISTULVA-kulku tulvii Helsingin kaduilla!**
klo 14.15 **Pintandewall**
klo 18.15 **Don Johnson Big Band**

Kulkueseen jälkeen arvotaan ihmistulvan nelisivulla vedenpaine-skaaban osallistuneiden kesken kokonallaan Brompton-pölkkyt! Riittäkö oma paineesi tekemään sinut voittajan?

Tulethan mukaan historialliseen Ihmistulva-kulkueseen klo 13.45 jälkeen! Käi unohda sääntömuutoksia ilmastofestari-asua: hanki itsellesi ihmistulvan viitalinen sadeviita!

Eduskunta, eduskunta
Herää jo, herää jo
Ilmasto ei oota, ilmasto ei oota
Laki nyt, laki nyt

(Näytel: "Sääntömuutoksia")

4000 ihmistä Ihmistulva-tapahtumassa vuoni ilmastolakiä 5.9.2009

Hyvä kansanedustaja

lähettämme sulle inspiraatioksi Iso-Britannian ilmastolain. Se, että rahkajevan esinekin onnen lähettämme tarviesta kansallista avauksista, Britanniassa on sitouduttu kotimaisella ilmastolakiä ilmastotieteen kantaneen. Kööpenhaminassa vaa'aukeliuomassa olevat kehitykset ovat lähettämme selläin viestiä: jos teollisuusmaat eivät sitoudu ilmatieteen edellyttämään päästövähennyksiin ja riittäviin rahalliseen apuun kehittyville maille, kansainvälisiä ilmastopöytästä ei synny.

Kööpenhaminan tuloksista riippumatta Suomessa tarviitään kotimainen ilmastolaki. Jos Kööpenhaminan kokouksen onnistus karttan ja oikeudenkäytön ilmatieteen ilmatieteen luomissa, Suomessa toteuttaa. Tärkeimmäksi ilmastotieteen toteuttamiseksi tulee selvittää aivan lain hallinnon, riippumattomien asiantuntijajärjestöjen, läyvä sovellyksien, vuosittainen päästövähennyksen, läilyljetikkaiden keston sekä seurauksen, raportoinnin ja suhteiden suhteen.

Tärkeä, että tuote: ilmastolain taustaselvitysten läilyljetikkäistä edustavuuksien jäsentä.

Yhtäältä, 21 yhteinen Polttava Kysymys -kampanjan puolesta.

Meri Pakarinen
Kampanjohtaja/Ilmastotieteen, Polttava Kysymys -kampanja
meri.pakarinen@polttavakysymys.fi | 050 329 3479
www.polttavakysymys.fi

Lumiukot ilmastolain asialla

MAAN YSTÄVÄT ovat järjestäneet lumiukkotempausta vuosien ajan. Eri puolilla Suomea järjestetyn toimintapäivän aikana lumiukkojen avulla haluttiin kiinnittää huomiota ilmastonmuutokseen. Polttava Kysymys -kampanjan aikana lumiukkotempaukset valjastettiin kampanjan asialle ja lumiukot ryhtyivät vaatimaan ilmastolakia. Lumiukkoja on rakennettu eri puolilla Suomea ja viimeisen kerran laajemmin ne vaativat ilmastolakia vuonna 2013 12 paikkakunnalla ja 2014 viimeisen kerran muutamille paikkakunnilla ympäri Suomen. Tempauksen konsepti on yksinkertainen, tuttu ja helposti toteutettava, minkä vuoksi sen toteutukseen osallistui vuodesta toiseen kampanjan vapaaehtoisia ja Maan ystävien toimijoita sekä kumppanijärjestöjä eri puolilla Suomea. Lumiukot saivat usein huomiota paikallismedioissa, mitä tarvittiin kansalliseen päätöksentekoon vaikuttamiseksi. Samalla tempaus oli mukava tapa kertoa ilmastolaista kansalaisille ja tarjosi mukavan tavan osallistua.

Polttava Kysymys -kampanjan ohjausryhmä päätti tempauksen viestinnälliset tavoitteet ja laati muun muassa materiaaleja paikallisten toimijoiden tueksi. Kampanjan alkuvuosina lumiukot toimivat viestinnän välineinä kertoa ilmastolaista, myöhemmin ne kohdensivat vaatimuksensa

suoraan valituille ministereille tai valiokuntien jäsenille. Valmiit kyltit ja tiedotepohjat auttoivat tuomaan yhteisen viestin esiin. Tapahtumien käytännön järjestelyistä vastasivat kunkin paikkakunnan toimijat.

Yllä: Lumiukon rakennusta Turussa 2010.

Alla: Vaalikeväänä 2011 lumiukot muistuttivat äänestysvalinnoista. Kampanjan kumppanijärjestöt olivat usein esillä lumiukkotempauksissa ja rakensivat omia tunnuksiaan kantavia lumiukkoja ja -akkoja.

Aamuvartiot ministeriöiden edustalla

POLTTAVA KYSYMYS -KAMPANJAN jatkuvat vuodesta toiseen jatkuneet tempaukset saivat rinnalleen myös muutoin sinnikkyytteen ja jatkuvuuteen perustuvia tempauksia. Yksi esimerkki olivat aamuvartiot ministeriöiden edessä keväällä 2014. Kun ilmastolakiesitys kiersi lausunnoilla ministeriöissä keväällä, olivat kampanjan aktiivit banderollien kanssa kunkin lausuntoa valmistelevan ministeri-

ön edustalla kolmena peräkkäisenä maanantaina. Ministeriöille haluttiin välittää viesti, että kampanja seurasi prosessia ja kannusti heitä työssään. Pienellä miehityksellä toteutettu kolmiviikkoinen tempausten sarja sai huomiota töihin saapuvilta virkamiehiltä ja poiki keskustelujuha. Ministeriöistä saatiin myöhemmin palautetta, että kampanjan läsnä ja kannustus oli huomattu.

Asiantuntijuus edellä materiaalin tuotannossa

KAMPANJAKORTTIEN OHELLA keskeistä kampanjamateriaalia olivat ensisijaisesti päätöksentekijöille suunnatut taustapaperit ja raportit sekä eri teemoista kootut tiiviit tietopaketit, muistiot. Ollakseen uskottava vaikuttaja ilmastolakisäätöissä, kampanjan oli panostettava asiantuntevan ja päättäjille hyödyllisen tiedon tuottamiseen. Tietoa ja materiaalia tuotettiin vaikuttamistyön tueksi sekä kampanjan vapaaehtoisten osaamisen vahvistamiseksi.

Kansanedustajille jaettiin pääasiassa tiiviitä yhteen sivuun koottuja muistioita. Muistioista

tehtiin vuosien mittaan useita versioita kampanjan linjausten, ilmastolakiproessin ja poliittisen ilmapiirin kehittyessä. Selkeät, sisällöltään kiteytyt muistiot olivat tärkeä työväline lobbauksessa ja saivat hyvää palautetta kansanedustajilta.

Näiden rinnalle koottiin etenkin kansanedustajatapaamisissa saadun palautteen perusteella erilaista lisämateriaalia. Taustamuistioita tehtiin erilaisista kiinnostusta herättäneistä aiheista. Esimerkiksi ilmastolain ja ilmastotoimien suhde talouteen oli kansanedustajia jatkuvasti kiinnostanut aihepiiri, josta pyrittiin kokoamaan

Ilmastolakiseminaari Maailma Kylässä -festivaalilla keväällä 2009. Puhetta johti yksi kampanjan alullepanijoista ja pitkäaikainen kampanjakoordinaattori Meri Pukarinen. Keskustelijoina pääministeri Matti Vanhanen, Liz Hutchins Ison-Britannian Maan ystävästä ja Pauliina Arola.

taustatietoa kansanedustajien käyttöön. Tee-
mamuistioita jaettiin kyseessä olevasta aiheesta
kiinnostuneille kansanedustajille ja ilmastolakia
käsitelleiden valiokuntien jäsenille. Vuoden 2011
eduskuntavaaleja varten tuotettiin oma materi-
aalinsa, jonka pääviesti oli lain saaminen osaksi
hallitusohjelmaa.

Toinen toistuvasti esillä ollut aihepiiri olivat
käytännön ratkaisut, joilla kampanjan vaatimiin
päästövähennyksiin voitaisiin päästä. Kampanjan
ohjausryhmä oli yhdessä kampanjan kumppa-
neiden kanssa tehnyt linjauksen, että kampanja
ei ota kantaa yksittäisiin keinoihin, joilla päästöjä
vähennettäisiin. Koska aihe kuitenkin herätti
paljon kiinnostusta ja kysymyksiä, teetti Maan
ystävät tutkimuksen, jossa pyrittiin arvioimaan
Suomen päästövähennyspotentiaalia ja esiteltiin
erilaisia skenaarioita vähäpäästöisestä Suomesta.¹
Tutkimuksen julkaisun yhteydessä järjestettiin
seminaari.

Kampanja piti viestinnässään esillä myös
ilmastonmuutoksen etenemistä ja ilmatotieteen
tuloksia. Erilaisia tilaisuuksia ja seminaareja jär-
jestettiin kampanjan tueksi. Esimerkiksi vuonna
2011 ilmastolakikampanja järjesti Mikä mättää
ilmastopolitiikassa -luentokiertueen, jonka
teemana oli ilmatotieteen ajankohtaiset löydök-
set sekä ilmastolaki. Luento järjestettiin usealla
paikkakunnalla.

Polttava Kysymys -kampanja tuotti myös oman
ilmastolakiesityksensä², joka julkaistiin syksyllä
2012 malliksi hallitukselle. Oman lakiesityksen
tuottaminen oli suuri ponnistus ja haaste kam-
panjan toimijoiden asiantuntemukselle. Tukea ja
apua haettiin lakiasiantuntijoilta ja esityksen
laatimiseen meni runsaasti ohjausryhmän voi-
mavaroja. Oman esityksen laatiminen todettiin
kuitenkin erittäin hyödylliseksi. Se tarjosi kam-
panjalle hyvän työkalun vaikuttamistyön tueksi.
Lisäksi esitys sai kiittävää palautetta virkamiehiltä
asiantuntevuudestaan. Esitystä oli ministeriös-
tä saatujen terveisten mukaan tutkittu huolella
lainvalmisteluprosessissa. Eduskunnan hyväk-
syttyä laki sisältääkin paljon samaa ajattelua, mitä

1 Suomen osuus ilmasto- ja ilmastotieteen -raportti ja Maan ystävien tiivistelmä.
Stockholm Environment Institute. 2010. http://www.polttavakysymys.fi/hallinta/wp-content/uploads/2014/01/suomen_osuus_ilmasto- ja ilmastotieteen -raportti_020310.pdf
2 Polttava Kysymys -kampanjakoalition esitys ilmastolaki eduskunnalle.
2012. http://www.polttavakysymys.fi/hallinta/wp-content/uploads/2014/01/polttava_kysymys_esitys_ilmastolaki_eduskunnalle.pdf

Mikä on ilmastolaki?

Ilmastolaki velvoittaa hallituksen vähentämään Suomen kasvihuonekaasupäästöjä vuosittain siten, että päästöt vähenevät vähintään 40 % vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 95 % vuoteen 2050 mennessä kotimaisiin toimiin. Tavoitteen saavuttamiseksi hallitus laatii vuosittaiset hiilbudjetit, joissa määritellään sektorikohtaiset päästövähennystavoitteet. Ilmastolaki luo siis tukevan kehyksen, jonka puitteissa konkreettisia päästöihin vaikuttavia ohjelmia ja toimenpiteitä sovelletaan siten, että ne kokonaisuutensa johtavat haluttuun lopputulokseen.

Ilmastolain avulla Suomi saavuttaa ilmastotieteen vaatimat päästövähennystavoitteensa hallitusti ja jäsensopimuksen syntymistä toiminalla edelläkävijänä ja vastuunkantajana globaaleissa ilmastotalkoissa. Ilmastolaki tukee myös ilmastoyhteisön liike-elämän investointeja luomalla vakain ja ennustettavan toimintaympäristön pitkälle tulevaisuuteen.

Miksi ilmastolaki tarvitaan?

Tarvitvat vähennykset on helpompi aloittaa heti ja tehdä pitkällä aikavälillä harkitusti

Ilmasto- ja energiastategiat eivät ole riittävän vahvoja instrumentteja päästövähennyksen toteuttamiseen vrt. ja johdonmukaisesti. Nykyisessä, vuoteen 2020 ulottuvassa strategiasa tavoitetaso vähennyksillä nyt joutuisimmalla mahdollisella vähennystarpeiden eteen jatkossa, mikä tulisi tarpeettomaksi kalliiksi. Helpointa ja halvinta on aloittaa päästövähennykset heti ja jatkaa niitä järjestelmällisesti pitkällä aikavälillä.

Lailla vastuullisuutta, läpinäkyvyyttä ja konkretia ilmastopolitiikkaa

Isoos-Britanniassa säädetty ilmastolain myös kaikki hallinnonalat ovat nykyään vastuussa omalta osaltaan päästövähennyksistä. Sektorikohtaisten päästövähennyksen avulla ilmastopolitiikkaan saadaan myös lisää läpinäkyvyyttä ja selvyyttä. Ilmastolaki takaa sen, ettei tärkeitä ilmastopolitiikkaa päätöksiä voida enää lykätä seuraavalle hallituskaudelle. Tämä nojaa ilmastopolitiikan ja sen keinojen paremmin julkiseen keskusteluun ja lisää demokraatia. Toimenpiteiden arviointi toteutuvien päästövähennyksen kautta tuo keskusteluun ja päätöksentekoon konkretia.

Ilmastolaki helpottaa liike-elämän toimintaa ja investointeja ympäristötekniikkaan

Ilmastolain luoma ennakoitavuus varmistaa vakain toimintaympäristön liike-elämän toimijoille. Isoos-Britanniassa elinkeinonohjelmien etujärjestyksellä ilmastolain säätämistä juuri näitä syitä. Suomessa poliittista ohjausta tarvitaan myös, jota suomalainen osamäärin saatisiin vieryä päästövähennystekniikkaan kasvaville markkinoille, ja jota ilmastoyhteisöille liiketoiminnalle pystytään luomaan toimivat sisämarkkinat. Ilmastolaki on selkeiden hiilbudjetinkäytäntönsä ansiosta myös joustava mekanismi. Päätösten laatuun ja tallentamiseen kassaan väliä voi tassa esimerkiksi kylmien talvien tai hyvien vesivoimavuosien tuoma vaihtelu ja näin helpottaa päästövähennyksen toteuttamista.

Ilmastolaki ja eduskuntavaalit 2011

Vaaleissa ilmastolaki erottaa jyvät akenasta

Polttava Kysymys pitää internet-sivullaan kirja kansanedustajajohdokkaiden ilmastolakikannasta tammikuun puolesta alkaen. Ilmastolaki toimii vedenjakajana, jonka avulla äänestäjä voi selvittää, onko ehdokas totissaan ilmastotaktiikan toteuttamisen suhteen.

Tervetuloa mukaan ilmastolain tukijoiden jaajan joukkoon!

Ilmastolain tukijaksi voi ilmoittautua lähettämällä sähköpostia osoitteeseen toiminta@polttavakysymys.fi. Samalla voit myös ilmoittaa perustalon kannalle.

Polttava Kysymys on oma vaalikampanja käynnistetty näytävällä valtakunnallisella tempauksella tammikuussa, jolloin myös julkistamme ehdokkaiden näkemykset. Tervetuloa tapamaan oman vaalipiirisi kampanjaryhmiä! Päävitime tempauspaikkakuntat ja täsmällisen ajankohdan osoitteeseen www.polttavakysymys.fi.

Ilmastolla laaja tuki ja poliittinen tilaus

Ilmastolakia on kuluvan eduskunnan istuntopäivien aikana vaatinut yli 3 000 suomalaista. Polttava Kysymys -kampanjan koalition kuuluu 28 suomalaista järjestöä ja yhteisöä. Mukana on niin ympäristö- ja kehitysjärjestöjä kuin poliittisia nuorisajärjestöjä ja yliopistolaitoksia. Ilmastolalle ei valtionostovoston selvityksen mukaan ole ylipääsemättömiä oikeudellisia esteitä, ja valtionostovoston ilmastolaki- ja energiapolitiikkaan liittyvien osuuksien suositellut ilmastolain hyvien ja huonojen puoleen sekä Suomen olon soveltumisen selvittämistä. Ympäristöministeriö nosti ilmastolain yhdeksi seuraavan hallituskauden merkittäviksi kysymyksiksi oman hallinnonolansa tulevaisuuskatsauksessa. Istutvis kansanedustajista 64 on ilmaissut tukensa ilmastolalle.

Miksi 40 prosenttia?

Polttava Kysymys -kampanja vaatii vähintään 40 % päästövähennyksiä kotimaisiin toimiin vuoteen 2020 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon. Tällaiset vähennykset ovat teollisuusmaissa välttämättömät, jotta globaali keskilämpötilan nousu saadaan todennäköisesti rajoitettu alle kahden asteen. Ilmastotukijoiden sekä YK:n ilmastopöytäkirjan jäsen maiden enemmistö on mukaan kansainvälisen ilmastopöytäkirjan liitteissä vahvistaneet vähennystavoitteet. Tämä edellyttää vieläkin suurempia päästövähennyksiä. Kotimaisen päästövähennystarpeen lisäksi Suomen ja muiden teollisuusmaiden on tuettava kehitysmaiden ilmastotoimia riittävästi rahoituksella, joka maksetaan nykyisen kehitysavun lisäksi.

Maan ystävä julkaisi maaliskuussa Stockholm Environment Institute selvityksen, jonka mukaan Suomessa on poikkeuksellisen hyvät edellytykset päästöjen vähentämiseen. Selvitys esittelee yhden mahdollisen tien tarvittaviin päästövähennyksiin. Millä keinoin tavoitte saavutetaan, saavuttaa koordinaatioita ja kokonaislaajaa ohjasta. Mikä hyötyä yksittäinen toimi vaikuttaa päästöihin, mutta kokonaisuudesta on otava selkeä kirjanpito. Ilmastolaki asettaa kokonaisuutenaan lisäksi myös vuosittaiset välitavoitteet, joiden toteutumista seurataan etu- ja jälkikäteen.

Polttava Kysymys luovutti esityksen ilmastolaista ympäristöministeri Ville Niinistölle syyskuuta 2012. Kampanjakoordinaattori Meri Pukarinen ja kampanjakoalition edustajia saattelivat Polttavan Kysymyksen lakiesityksen ministerin huomaan.

Polttava Kysymys -kampanja toi esiin omissa esityksessään.

Eräs tapa tuottaa tietoa vaikuttamistyön tueksi ovat mielipidemittaukset. Polttava Kysymys -kampanja teetti kyselyn ilmastolain kannatuksesta kampanjan kumppaneiden tuella keväällä 2014. Mielipidemittauksella haluttiin vaikuttaa keväällä ministerityöryhmässä ja puolueissa käytävään keskusteluun ilmastolaista. Kansalaisten tuki oli vankka: 79 prosenttia suomalaisista kannatti lakia ja kannatusta löytyi kaikista puolueista³. Osin sattumalta myönteinen tulos julkais-

tiin juuri oikeaan aikaan puolueiden käydessä sisäisiä neuvottelujaan ja energia- ja ilmastopoliitiikan ministerityöryhmän käsitellessä lakia. Mielipidemittauksen antama tuki ilmastolaille auttoi vaikuttamistyössä myös myöhemmin ja kansanedustajille esiteltiin heidän kannattajiensa mielipiteitä.

³ Tiedote. Suomalaiset kannattavat ilmastolakia. Polttava Kysymys, 2014. <http://www.polttavakysymys.fi/?p=550>

Vaikuttaminen vuoden 2011 eduskuntavaalien alla ja hallitusneuvotteluissa

UUDEEN 2011 EDUSKUNTAVALIT ja niiden jälkeiset hallitusneuvottelut muodostuivat Polttava Kysymys -kampanjan kohtalon hetkeksi. Kampanjan aikana oli opittu, että lakihankkeiden saaminen läpi eduskunnassa hallitusohjelman ulkopuolelta on Suomessa lähes mahdotonta, ja niinpä kampanjan ohjausryhmän analyysin mukaan laki olisi saatava hallitusohjelmaan tai se olisi ilmastolaki-hankkeen loppu. Mahdollisuutta myös kansalaisaloitteen kautta etenemiseen oli mietitty, mutta hallitusohjelmakirjausta pidettiin paljon varmempana keinona saada laki viimein säädettyä. Lisäksi poliittisen vaikuttamistyön hitaus oli yllättänyt alkuvaiheen innostuneet kampanjoitsijat ja hallitusneuvotteluista tuntui muodostuvan käännekohta myös vapaaehtoisten jaksamisen suhteen.

Vaalikampanjointi starttasi alkuvuodesta 2011 tempauksella, jossa kansanedustajaehdokkaat saivat antaa äänensä ilmastolaille katutempauksissa. Samalla äänestäjille viestittiin, että heillä oli mahdollisuus äänestää lain kannattajia.

Vaikuttamistyötä jatkettiin olemalla tapaamisissa ja sähköpostitse yhteydessä puolueisiin ja niiden kärkiehdokkaisiin. Tärkein vaalivaikuttamisen väline oli **yhden kysymyksen vaalikone**, jossa ainoa kysymys tiedusteli, kannattaako ehdokas ilmastolakiä. Vaalikoneeseen kerättiin vastaukset niin puolueilta kokonaisuutena kuin yksittäisiltä kansanedustajilta. Vaalikone koettiin tehokkaaksi välineeksi pitää yhteyttä kansanedustajaehdokkaisiin. Sen avulla ehdokkaiden ja puolueiden oli otettava kantaa ilmastolakiin ja vaalikone nosti ilmastopoliittista keskustelua edes hieman

Keskustan Antti Kaikkonen antaa kyllä-äänensä ilmastolaille Polttava Kysymys -kampanjan vaalialkuvuodesta 2011 tammikuussa. Helsingin paikallisryhmän aktiivi Minna Teittinen hymyilee tyytyväisenä vieressä.

puolueiden vaaliagendalle, kun teema muuten jäi muiden asioiden varjoon.

Vaalikoneen mukaan eduskuntapuolueista Sosialidemokraatit, Vihreät ja Vasemmistoliitto olivat sitoutuneita ilmastolakiin. Varauksellisesti suhtautuivat Perussuomalaiset ja Kokoomus. Muiden puolueiden kannat olivat suhteellisen neutraaleja ja ehdokkaiden joukosta löytyi niin kannattajia kuin vastustajiakin.

Vaalien jälkeen alkoivat pitkät ja vaikeat hallitusneuvottelut Säätytalolla. Neuvotteluissa oli esillä useita vaikeita kysymyksiä ja ilmastolaki ei suinkaan ollut päättäjien näkökulmasta niistä tärkein. Polttava Kysymys -kampanja pyrki pitämään lain neuvottelupöydässä pitämällä yhteyttä tuttuihin lain kannattajiin. Lisäksi tärkeässä roolissa olivat myös kampanjakoalition suuret järjestöt, joista osalla oli pääsy Säätytalon sisään asiaintuntijoina. Kampanjan vapaaehtoiset organisoivat Säätytalon edustalle myös päivystyksen, jossa muistutettiin neuvottelijoita ilmastolaista

banderollein. Samalla paikallaolo tarjosi mahdollisuuden jutella ohi kulkevien päättäjien kanssa ja jakaa heille kampanjan materiaalia. Tärkeää oli etenkin kannustaa tukensa ilmaisesta puolueita pitämään kiinni lupauksestaan.

Polttava Kysymys -kampanjan onnistumisen kannalta oli olennaisen tärkeää, että etenkin Vihreille ilmastolaki oli kynnyskysymys. Puolueen nuorisojärjestö ViNO vaati pitämään kiinni Vihreiden sitoumuksesta. Vasemmistoliitosta tuli taustatukea ja Sosialidemokraatit eivät ainakaan toimineet lakia vastaan. Se, että vaikeiden neuvotteluiden päätteeksi laajaan kuuden puolueen hallituskoalitioon päätyivät kaikki kolme lakiin sitoutunutta puoluetta oli kampanjalle tärkeä käänne oikeaan suuntaan. Näiden kolmen lisäksi hallituksen muodostivat Kokoomus, Ruotsalainen kansanpuolue sekä Kristillisdemokraatit.

Kampanja oli tehnyt vuosien työn saavuttaakseen puolueiden kannatuksen sekä tilanteen, jossa lakia ei ainakaan laajasti vastustettu jos nyt

Polttava Kysymys -kampanja muistutti hallitusneuvottelujen aikana ilmastolain tärkeydestä päivystämällä neuvottelupaikan ulkopuolella useana aamuna. Kampanjan vapaaehtoiset Anni Kiviranta, Kirsi Lahti, Paula Kuosmanen ja Minna Teittinen vuorossa. Jonas Biström antaa haastattelua taustalla.

ei tiukasti kannatettukaan useiden puolueiden taholta. Poikkeuksellisten vaikeiden ja monia käänteitä sisältäneiden hallitusneuvottelujen lopputulos ei ollut kuitenkaan *Polttava Kysymys*-kampanjan käsissä eikä ilmastolaki ollut neuvottelut ratkaissut asia. Ilmastolain onneksi neuvottelujen päätteeksi maahan kuitenkin saatiin hallitus, josta löytyi kannatusta ilmastolaille.

Asiallista viestintää

KAMPANJAN VIESTINNÄN SÄVYSSÄ pyrittiin alusta saakka asiallisuuteen ja tasapuolisuuteen. Tällä tavalla kampanja pyrki rakentamaan itsestään kuvaa luotettavana ja asiantuntevana tahona. Viestintälinjan taustalla oli analyysi siitä, että laille tarvittiin kannatusta poliittisen kentän kaikilta laidoilta. Hyökkäyksiä mitään yksittäistä ryhmää kohtaan pyrittiin välttämään ja julkiseen keskusteluun osallistuttiin kannustavalla otteella.

Etenkin kampanjan alkuvaiheessa tietoa ilmastolaista pyrittiin saamaan laajasti perinteiseen mediaan. Keinona käytettiin esimerkiksi paikallisia tempauksia ja niistä tiedottamista paikallismedioihin. Samoissa tilaisuuksissa kerättiin kampanjakortteja, jolloin voitiin samalla kertaa viestiä kampanjasta kansalaisille ja välittää heidän toiveitaan kansanedustajille.

Kampanjan käynnistyessä sosiaalisen median nousu oli vasta alkamassa. Tietoa kampanjasta välitettiin pitkään perinteisempiä viestintäkanavia pitkin, kuten järjestöjen sähköpostilistoilla, verkkosivuilla, tempauksissa ja median kautta. Vasta viimeisten vuosien aikana kampanjaviestintään sosiaalisessa mediassa alettiin panostaa enemmän. Käytännössä sosiaalisen median kanavista käytettiin Facebookia ja vähäisissä määrin Twitteriä.

Kampanjan haasteena oli ilmastolaista viestiminen tavalla, joka avautuisi laajasti ihmisille. Aiheen monimutkaisuudesta ja haastavuudesta huolimatta ilmastolaki onnistuttiin määrittelemään julkisuudessa myönteiseksi hankkeek-

Lopulta Jyrki Kataisen hallitusohjelmaan kirjattiin, että ”– hallitus valmistelee esityksen ja tekee erillisen päätöksen ilmastolain säätämisestä ohjaamaan päästökaupan ulkopuolella syntyvien päästöjen vähentämistä”. Kirjaus antoi ympäristöministeriksi valitulle Vihreiden Ville Niinistöle mahdollisuuden edistää ilmastolakia.

si, sillä kampanjan keväällä 2014 teettämässä Taloustutkimuksen Gallup-kyselyssä ilmastolain säätämistä ilmoitti kannattavansa 79% suomalaisista. Kannattajia oli jokaisen puolueen äänestäjien joukossa enemmän kuin vastustajia.

Suurin osa kampanjan viestinnästä kohdistui kuitenkin suuren yleisön sijasta päättäjiin, kuten ministereihin, kansanedustajiin, heidän avustajiinsa sekä lain valmistelijoihin eli virkamiehiin. Viestintäkanavana heidän suuntaansa toimivat pääasiassa sähköposti, kasvokkaiset tapaamiset ja puhelin. Viestejä pyrittiin kustomoimaan mahdollisuuksien mukaan erilaisia vastaanottajia ajatellen, mutta pääasiassa viestintä näissä tapauksissa oli hyvin asiapitoista.

Kampanjan suurin sosiaalisen median ponnistus toteutettiin sinä päivänä kun laista äänestettiin eduskunnassa. Kampanjan oikeaan osunut ennakoarvio oli, ettei valtamedia juurikaan uutisoisi äänestyksen tuloksesta, minkä vuoksi kampanja päätti tehdä itse aktiivista reaaliaikaista mediatyötä. Äänestyspäivän viestintä suunniteltiin huolella ja kampanjankumppanien viestintäresurssit sitoutettiin etukäteen mukaan levittämään viestiä kampanjan voitosta. *Polttava Kysymys*-kampanja tuotti valmista kuva- ja tiedotemateriaalia kumppanien käyttöön. Äänestyspäivän viestintä onnistuikin hyvin ja kampanjan kumppaneiden sosiaalisen median laajat seuraajakoukset edesauttoivat merkittävästi voitonviestin leviämistä.

ILMASTOLAIN SÄÄTÄMISEN LYHYT HISTORIA

2008

KESKUSTELU ILMASTOLAISTA käynnistyi kevättalvella 2008, kun Polttava Kysymys -koalitio aloitti kampanjan ilmastolain säätämiseksi. Jo saman vuoden syyskuussa eduskunnassa tehtiin kaksi ilmastolakialoitetta, joiden ensimmäisiä allekirjoittajia olivat Tanja Karpela (kesk) ja Annika Lapintie (vas). Lisäksi eduskunnassa jätettiin neljä kirjallista kysymystä, jotka käsittelevät ilmastolakia. Kysymykset jättivät kansanedustajat Raija Vahasalo (kok), Eero Heinäluoma (sd) yhdessä Bjarne Kalliksen (kd) kanssa, Annika Lapintie (vas) sekä Pertti Salolainen (kok.)

Ympäristövaliokunta totesi ilmasto- ja energiastrategiaa käsitellessään, että ilmastolain tyyppisen instrumentin hyötyjä ja haittoja tulisi jatkossa selvittää. Myös talousvaliokunnan mietinnössä suositeltiin asiantuntijaelimen perustamista ja todettiin, että tämän työ voisi olla pohjana mikäli ilmastolain mahdollisuuksia Suomessa arvioitaisiin.

2009

VIUONNA 2009 valtioneuvosto suositteli ilmasto- ja energiapolitiittisessa tulevaisuusselonteossaan⁴ ilmastolain hyvien ja huonojen puolien sekä Suomen oloihin soveltumisen selvittämistä. Ympäristövaliokunnan selonteosta antamassa lausunnossa korostettiin ilmastolain selvitystarpeita.

2010

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ NOSTI ilmastolain yhdeksi seuraavan hallituskauden merkittäväksi kysymykseksi oman hallinnonalansa tulevai-

suuskatsauksessa⁵, jossa linjataan, että Suomen olosuhteisiin sopivan ilmastolainsäädännön tarve selvitetään ja sen valmistelu käynnistetään tarvittaessa. Siinä myös todettiin, että tiukkojen vuosittaisten EU:n jäsenmaille kohdistettujen vähennystavoitteiden toteutus edellyttää myös toimivaa Suomen olosuhteisiin sopivaa ilmastolainsäädäntöä, jossa on määritelty tavoitteet ja vastuut toimijoille erityisesti päästökaupan ulkopuolisten sektoreiden toimien ja kansallisen koordinaation osalta.

2011

VIUODEN 2011 EDUSKUNTAVALEIHIIN MENNESSÄ ilmastolakia olivat ilmoittaneet kannattavansa Vihreät, Vasemmistoliitto ja Sosialidemokraattinen puolue. Lailla oli myös kansanedustajatukijoita kaikissa eduskuntapuolueissa.

Vuosi oli tärkeä merkkipaalu ilmastolain matkalla: pitkien hallitusneuvottelujen päätteeksi ilmastolaki kirjattiin Jyrki Kataisen hallitusohjelmaan⁶. Hallitusohjelmassa todetaan, että ”– hallitus valmistelelee esityksen ja tekee erillisen päätöksen ilmastolain säätämisestä ohjaamaan päästökaupan ulkopuolella syntyvien päästöjen vähentämistä.”

⁵ Yhdessä kestävään tulevaisuuteen. Ympäristöministeriön raportti 18/2010. <http://hdl.handle.net/10138/41490>

⁶ Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma. 2011. <http://vnk.fi/julkaisu?pubid=3604>

⁴ Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko ilmasto- ja energiapolitiikasta: kohti vähäpäästöistä Suomea. 2009. <http://vnk.fi/julkaisu?pubid=3752>

2012

ILMASTOLAIN VALMISTELU ALKOI. Ympäristöministeriön tilaama esiselvitys⁷ kansallisen ilmastolain säätämismahdollisuuksista julkaistiin kesäkuussa. Selvityksen mukaan ilmastolain avulla voidaan tehdä ilmastopolitiikasta nykyistä johdonmukaisempaa ja läpinäkyvämpää. Ympäristöministeriö järjesti ensimmäisen sidosryhmätilaisuuden ilmastolaista lokakuussa. Seminaarissa pohdittiin sitä, millainen kansallinen ilmastolaki voisi olla ja mikä olisi sen rooli suhteessa muuhun lainsäädäntöön.

Myös tuolloin perustettu ilmastopaneeli, jonka tarkoitus on tuottaa monitieteellistä tietoa ilmastopolitiikan tueksi, julkaisi oman selvityksensä ilmastolaista vuoden loppupuolella. Paneelin mukaan Suomeen tarvittiin vahva ilmastolaki, joka tekisi ilmastopolitiikasta johdonmukaisempaa, läpinäkyvämpää ja tuloksellisempaa.

2013

ILMASTOLAKIA alkoi valmistella virkamiestyöryhmä, jossa oli edustus keskeisistä ilmastoasioihin liittyvistä ministeriöistä. Työn poliittisesta ohjauksesta ja linjauksista vastasi hallituksen energia- ja ilmastopolitiikan ministerityöryhmä, johon alkuperäisessä kokoonpanossaan kuuluivat elinkeinoministeri **Jan Vapaavuori** (kok), maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok), valtiovarainministeri **Jutta Urpilainen** (sd), ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr), puolustusministeri **Carl Haglund** (r), liikenneministeri **Merja Kyllönen** (vas), sisäasiainministeri **Päivi Räsänen** (kd) ja työministeri **Lauri Ihalainen** (sd).

Sidosryhmien kuulemisia jatkettiin syksyisillä aamukahvitilaisuuksilla ja sidosryhmäseminaarilla. Sidosryhmätilaisuuksissa kuultiin erikseen kansalaisjärjestöjä, elinkeinoelämää, tiedemaailmaa ja alueellisia toimijoita. Seminaarissa eri toimijat tuotiin yhteiseen keskusteluun.

⁷ Selvitys: Kansallisen ilmastolain säätämismahdollisuuksista. 2012. http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Tiedotteet/Tiedotteet_2012/Selvityksen_mukaan_ilmastolaki_toisi_suu%281084%29

2014

ILMASTOLAIN VALMISTELU eteni kevään 2014 aikana. Ilmastolain luonnos⁸ hallituksen esitykseksi julkaistiin 11.2.2014, ja sitä koskeva lausuntokierros päättyi kuukautta myöhemmin.⁹ Lausuntokierroksen jälkeen energia- ja ilmastopolitiikan ministerityöryhmä jatkoi neuvotteluita laista.

Valtioneuvosto hyväksyi hallituksen esityksen ilmastolaiksi 5.6.2014¹⁰, ja lakiesitys siirtyi eduskunnan käsiteltäväksi. Eduskunnan lähetekeskustelussa 10.6.2014 hallituksen esitys lähetettiin ympäristövaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, liikenne- ja viestintävaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan ja talousvaliokunnan oli annettava lausunto.

Lausuntovaliokunnista sai työnsä päätökseen syksyllä perustuslakivaliokunta sekä liikenne- ja viestintävaliokunta. Perustuslakivaliokunta totesi päätöksessään, että ehdotettu ilmastolaki voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Myös liikenne- ja viestintävaliokunta päätyi lausunnossaan puoltamaan lakiesitystä.

2015

TAMMI- JA HELMIKUUN AIKANA valiokunnista myös talousvaliokunta sekä maa- ja metsätalousvaliokunta saivat lausuntonsa valmiiksi. Ympäristövaliokunta asettui mietinnössään ilmastolain taakse.

Keskiviikkona 25. helmikuuta 2015 ilmastolaki tuli täysistunnon ensimmäiseen käsittelyyn. Käsittely sujui ilmastolain kannalta myönteisessä hengessä: selvä enemmistö edustajista ilmaisi puheenvuoroissaan tukensa lakiesitykselle, vain perussuomalaiset olivat esitystä vastaan. Perjantaina kuudes maaliskuuta 2015 koitti vihdoinkin historiallinen päivä: eduskunta hyväksyi ilmastolain äänin 150–33. Lopullisesti ilmastolaki tuli voimaan 1.6.2015.

⁸ Luonnos ilmastolain esitykseksi. 2014. <http://www.ym.fi/download/noname/%7BCF366992-350E-4A2F-99E5-C617B88182E3%7D/96672>

⁹ Ilmastolain valmistelun asiakirjoihin voi tutustua valtioneuvoston hankerekisterissä. <http://valtioneuvosto.fi/hankeet>

¹⁰ Hallituksen esitys ilmastolaiksi hyväksytään. 2014. http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Tiedotteet/Valtioneuvosto_hyvakysyi_esityksen_ilmast%2829798%29

Lisätietoa Polttava Kysymys -kampanjasta

KAMPANJAN AKTIIVIT kertovat mielellään kokemuksista ja jakavat oppeja kampanjan varrelta erilaisissa tilaisuuksissa ja koulutuksissa. Olemme myös tuottaneet tiiviin ppt-esityksen kampanjan

vaiheista, onnistumisista ja vastoinkäymisistä.

Ota yhteyttä Maan ystäviin: ilmasto@maanystavat.fi.

Polttava Kysymys -koalition muodostivat:

Allianssi, Attac, BirdLife Suomi, Helsingin nuorten ja opiskelijoiden YK-yhdistys, Kirkon ulkomaanavun Changemaker-verkosto, Demarinuoret, Greenpeace, Helsingin yliopiston ylioppilaskunta, Ilmastovanhemmat, Kepa, Kirkon ulkomaanapu, Kommunistinen Nuorisoliitto, Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta, Lapin yliopiston ylioppilaskunta, Luonto-Liitto, Maan ystävät, Natur och Miljö, Oulun yliopiston ylioppilaskunta, Plan Suomi Säätiön Lastenhal-

litus, Plan Suomi Säätiö, Ekokauppa Ruohonjuuri, Sosialidemokraattiset opiskelijat, Suomen luonnonsuojeluliitto, Suomen ylioppilaskuntien liitto, Sähköautot.fi, Tampereen yliopiston ylioppilaskunta, Turun yliopiston ylioppilaskunta, Vasemmistonuoret, Vasemmisto-opiskelijat, Vegaaniliitto, Vihreä Elämänsuojelun Liitto ry, Vihreiden Nuorten ja Opiskelijoiden liitto, WWF ja Åbo Akademis Studentkår.

Kuvat koalitio-banderollin taustalla: aamuvartioita ministeriöiden edustoilla keväällä 2014

as
lakia nyt!
rt.
fi/ilmistulva

Vaadi ilmastolakia nyt!
PolttavaKysymys.fi/ilmistulva

ILMISTULVA

**POLTTAVA
KYSYMYS**

www.PolttavaKysymys.fi

Maan ystävät
Friends of the Earth Finland